

Úvod do zpracování prostorových dat

Kvalita bydlení ve vybraných částech Prahy

Zimní semestr 2018/2019

Tereza Kulovaná
Markéta Pecenová

Obsah

1	Zadání	2
1.1	Zadání projektu	2
1.2	Zvolené téma	2
2	Data	3
2.1	Data a tématické vrstvy	3
2.1.1	ruain_praha	3
2.1.2	Otevřená data	3
2.1.3	Geoportál Praha	3
3	Zpracování dat	4
3.1	ruian_praha	4
3.2	Otevřená data	4
3.3	Geoportál Praha	6
4	SQL dotazy	8
5	Závěr	11
6	Přílohy	12
7	Zdroje	13

1 Zadání

1.1 Zadání projektu

Navrhňte a vytvořte tématické vrstvy (např. vodní toky, vodní plochy, lesy, silnice, železnice apod.) na základě dat *OpenStreetMap* a další otevřených zdrojů. Aplikujte testy datové integrity a odstraňte případné nekonzistence v datech. Vytvořte tutoriál - tj. sadu atributových a prostorových dotazů nad databází **pgis_uzpd**.

1.2 Zvolené téma

Jako téma pro semestrální projekt byla zvolena analýza kvality bydlení v Praze. Jelikož je toto téma velmi obecné a obsáhlé, bylo nutné zvolit užší zaměření. Z mnoha podkladů, které byly k dispozici, byly vybrány datové vrstvy, které nějak souvisely s občanskou vybaveností nebo zdravím obyvatel Prahy. Výsledným produktem je sada atributových a prostorových dotazů, které vyhodnocují kvalitu místa pro život na základě zvolených vstupních ukazatelů kvality.

2 Data

V rámci projektu bylo nutné získat potřebná vstupní data, nahrát je do databáze a zajistit jejich konzistenci. Nad těmito daty pak byly následně provedeny prostorové dotazy.

2.1 Data a tématické vrstvy

Data použitá v rámci projektu pochází ze tří zdrojů: ze schématu *ruian_praha*, portálů *Otevřená data* a *Geoportál Praha*.

2.1.1 ruian_praha

Schéma *ruian_praha* je součástí databáze **pgis_uzpd** a je v souřadnicovém systému JTSK.

Vrstvy:

- *adresni_mista* (adresnimista)
- *obvody* (spravniobvody)

2.1.2 Otevřená data

Veškeré datové vrstvy, které byly staženy z portálu *Otevřená data*, mají uvedené jako poskytovatele *HLAVNÍ MĚSTO PRAHA* a jsou vztažena pouze na území Prahy. Geometrie všech vrstev je reprezentována bodem. Data byla stažena ve formátu geoJSON a až na poslední uvedenou vrstvu byla v souřadnicovém systému WGS84 (S-JTSK nebyl k dispozici). Pouze *Vstupy do metra* byly staženy přímo v S-JTSK.

Vrstvy:

- *detska_hriste* (Dětská hřiště Praha, [Zdroj])
- *zdrav_zarizeni* (Lékárny a zdravotnická zařízení v Praze, [Zdroj])
- *metro* (Vstupy do metra, [Zdroj])

2.1.3 Geoportál Praha

Ze stránek *Geoportál Praha* byla stažena tématická data zachycující rozmístění košů na tříděný odpad a data zaplaveného území Prahy při povodních v roce 2013. Data byla stažena ve formátu geoJSON v systému JTSK. Geometrie rozmístění košů je *bod* a zaplaveného území *polygon*. Pro povodňová data bylo k dispozici ke stažení vrstev mnohem více, například záplavové čáry pro stoletou/padesátiletou/dvacetiletou vodu atd. Pro zjednodušení byla stažena data, který byla ucelená (zachycující jedno období) a nejaktuálnější.

Vrstvy:

- *odpad* (Mapa košů na tříděný odpad, [Zdroj])
- *zaplavy2013* (Záplavové území 2013, [Zdroj])

3 Zpracování dat

3.1 ruian_praha

Adresní místa

Data byla stažena ze schématu *ruian_praha* (vrstva *adresnimista*) do nově vytvořené tabulky *adresni_mista*. Z původních dat byly zkopírovány pouze sloupce *kód*, *číslo popisné*, *číslo orientační* a sloupec s geometrií *geom*.

```
1 CREATE TABLE adresni_mista AS
2   SELECT kod, cislodomovni, cisloorientacni, geom
3   FROM ruian_praha.adresnimista
```

Následně byly nad sloupkem *kód* nastaven primární klíč a nad sloupkem *geom* prostorový index.

```
1 ALTER TABLE adresni_mista ADD PRIMARY KEY(kod)
2
3 CREATE INDEX adresy_index ON adresni_mista(geom)
```

Na závěr byla provedena kontrola validity geometrie, která vyšla negativní.

```
1 SELECT kod FROM adresni_mista WHERE NOT st_isvalid(geom)
```

Při zběžném prohlédnutí již zpracovaných dat bylo zjištěno, že výše uvedená funkce na kontrolu validity nefunguje zcela správně, jelikož neodstranila záznamy které měly ve sloupečku pro geometrii uvedenou hodnotu *NULL*. Bylo tedy nutné provést dodatečné pročištění dat níže uvedeným příkazem:

```
1 DELETE FROM adresni_mista WHERE geom IS NULL
```

Správní obvody Prahy

Data byla stažena ze schématu *ruian_praha* (vrstva *spravniobvody*) do nově vytvořené tabulky *obvody*. Geometrie dat je *multipolygon* a představují jednotlivé pražské správní obvody. Z původních dat byly zkopírovány pouze sloupce *ogc_fid*, *název* a sloupec s geometrií *geom*.

```
1 CREATE TABLE obvody AS
2   SELECT ogc_fid, nazev, geom
3   FROM ruian_praha.spravniobvody
```

Následně byly nad sloupkem *ogc_fid* nastaven primární klíč.

```
1 ALTER TABLE obvody ADD PRIMARY KEY(ogc_fid)
```

Na závěr byla provedena kontrola validity geometrie, která vyšla negativní.

```
1 SELECT nazev FROM obvody WHERE NOT st_isvalid(geom)
```

3.2 Otevřená data

Všechna data z tohoto zdroje byla stažena ve formátu geoJSON a byla převážně v systému WGS84 (výjimka: vrstva *metro* bylo od počátku v S-JTSK). Postup při zpracování těchto dat byl obdobný. Data byla importována do příslušného schématu pomocí nástroje *ogr2ogr* a přímo v databázi byly v tabulkách promazány nepotřebné sloupce a

přejmenován sloupeček s geometrií, který po nahrání dávkou získal uživatelsky nepřívětivý název *wkb_geometry*.

Během importu do databáze bylo u některých dat nutné provést transformaci ze systému WGS84 (EPSG: 4326) do S-JTSK (EPSG: 5514). Transformaci zajišťovala část kódu `-t_srs 'EPSG:5514'`. Nebyla-li transformace nutná, nahradila se tato část kódu za `-a_srs 'EPSG:5514'`. Při importu byl automaticky vytvořen sloupeček s primárním klíčem *ogc_fid* a byly vytvořeny prostorové indexy. Níže je uveden obecný kód pro nahrání souboru do příslušného schématu databáze (s transformací do S-JTSK):

```
1 ogr2ogr -f "PostgreSQL" PG:"dbname=pgis_uzpd_user=uzpd18_d_host=geo102.fsv.
   cvut.cz" -t_srs 'EPSG:5514' "input.json" -nln uzpd18_d.table
```

Jelikož geometrie všech vrstev byla *bod*, pro kontrolu validity byla pro všechny vrstvy použita stejná funkce:

```
1 SELECT ogc_fid FROM nazev_tabulky WHERE NOT st_isvalid (geom)
```

Dětská hřiště Praha

Příkaz pro smazání sloupečků, které pro další práci s daty nebyly nutné:

```
1 ALTER TABLE detska_hriste
2     DROP COLUMN url ,
3     DROP COLUMN name ,
4     DROP COLUMN perex ,
5     DROP COLUMN content ,
6     DROP COLUMN address ,
7     DROP COLUMN properties ,
8     DROP COLUMN image
```

Přejmenování sloupečku s geometrií:

```
1 ALTER TABLE detska_hriste
2     RENAME wkb_geometry TO geom
```

Výsledná tabulka má tyto sloupce:

detska_hriste			
ogc_fid	geom	id	district

Lékárny a zdravotnická zařízení v Praze

Příkaz pro smazání sloupečků, které pro další práci s daty nebyly nutné:

```
1 ALTER TABLE zdrav_zarizeni
2     DROP COLUMN id ,
3     DROP COLUMN address ,
4     DROP COLUMN email ,
5     DROP COLUMN web ,
6     DROP COLUMN telephone ,
7     DROP COLUMN opening_hours
```

Přejmenování sloupečku s geometrií:

```
1 ALTER TABLE zdrav_zarizeni
2   RENAME wkb-geometry TO geom
```

Výsledná tabulka má tyto sloupce:

zdrav_zarizeni				
ogc_fid	geom	name	type	district

Vstupy do metra

Jelikož stažená data byla již v S-JTSK, část kódu zajišťující transformaci při importu byla nahrazena za `-a_srs 'EPSG:5514'`. Příkaz pro smazání sloupečků, které pro další práci s daty nebyly nutné:

```
1 ALTER TABLE metro
2   DROP COLUMN objectid ,
3   DROP COLUMN vstupy_kod ,
4   DROP COLUMN vstupy_vest_kod ,
5   DROP COLUMN vstupy_vest_nazev ,
6   DROP COLUMN vstupy_vazba_bus ,
7   DROP COLUMN vstupy_vazba_csad ,
8   DROP COLUMN vstupy_vazba_kr ,
9   DROP COLUMN vstupy_vazba_pr ,
10  DROP COLUMN vstupy_vazba_privoz ,
11  DROP COLUMN vstupy_vazba_taxi ,
12  DROP COLUMN vstupy_vazba_tram ,
13  DROP COLUMN vstupy_vazba_vlak ,
14  DROP COLUMN zast_uzel_cislo ,
15  DROP COLUMN vstupy_popis ,
16  DROP COLUMN poskyt ,
17  DROP COLUMN vstupy_mimo_provoz
```

Přejmenování sloupečku s geometrií a názvu stanic:

```
1 ALTER TABLE metro
2   RENAME wkb-geometry TO geom ,
3   RENAME vstupy_uzel_nazev TO nazev ,
4   RENAME vstupy_linka TO linka
```

Výsledná tabulka má tyto sloupce:

metro			
ogc_fid	geom	nazev	linka

3.3 Geoportál Praha

Data získaná z tohoto portálu byla stažena ve formátu geoJSON v systému JTSK. Zpracování dat probíhalo obdobně jako u předchozího zdroje dat s výjimkou, že při importu nebylo nutné provádět transformaci. Obecný kód pro nahrání souboru do příslušného schématu databáze (bez transformace do S-JTSK):

```
1 ogr2ogr -f "PostgreSQL" PG:"dbname=pgis_uzpd_user=uzpd18_d_host=geo102.fsv.
   cvut.cz" -a_srs 'EPSG:5514' "input.json" -nln uzpd18_d.table
```

Mapa košů na tříděný odpad

Příkaz pro smazání sloupečků, které pro další práci s daty nebyly nutné:

```
1 ALTER TABLE odpad
2     DROP COLUMN objectid ,
3     DROP COLUMN id ,
4     DROP COLUMN stationnumber ,
5     DROP COLUMN stationname ,
6     DROP COLUMN citydistrictruiancode
```

Přejmenování sloupečku s geometrií:

```
1 ALTER TABLE odpad
2     RENAME wkb_geometry TO geom
```

Na závěr byla provedena kontrola validity geometrie.

```
1 SELECT ogc_fid FROM nazev_tabulky WHERE NOT st_isvalid(geom)
```

Výsledná tabulka má tyto sloupce:

odpad			
ogc_fid	geom	citydistrict	pristup

Záplavové území 2013

Příkaz pro smazání sloupečků, které pro další práci s daty nebyly nutné:

```
1 ALTER TABLE zaplava2013
2     DROP COLUMN objectid ,
3     DROP COLUMN nazev ,
4     DROP COLUMN typ
```

Přejmenování sloupečku s geometrií:

```
1 ALTER TABLE zaplava2013
2     RENAME wkb_geometry TO geom
```

Opět bylo nutné zkontrolovat validitu geometrie (polygonů). Níže uvedeným příkazem byly zjištěny chyby v datech:

```
1 SELECT id, geom, st_invalidreason(geom) FROM uzpd18_d.zaplava2013 WHERE NOT
    st_isvalid(geom)
```

Ukázalo se, že nevalidní byly 4 polygony z celkových 86. Jako příčina těchto chyb se ukázala tzv. *Ring-self Intersection* polygonů. Nevalidní polygony byly opraveny vytvořením *bufferu* o velikosti 0.

```
1 UPDATE uzpd18_d.zaplava2013 SET geom = st_buffer(geom, 0.0) WHERE NOT
    st_isvalid(geom)
```

Výsledná tabulka má tyto sloupce:

zaplava2013			
ogc_fid	geom	shape_length	shape_area

4 SQL dotazy

1) Kolik adresních míst bylo zatopeno během povodní v roce 2013?

```
1 SELECT COUNT(a.kod)
2 FROM uzpd_d.adresni_mista AS a
3 JOIN (SELECT * FROM uzpd_d.zaplava2013) AS z
4 ON st_intersects(z.geom, a.geom);
```

1042

2) Jaká zdravotnická zařízení byla zasažena povodněmi v roce 2013? Vypište jejich název a správní obvod, ve kterém se nacházejí.

```
1 SELECT zz.name, zz.district
2 FROM uzpd_d.zdrav_zarizeni AS zz
3 JOIN uzpd_d.zaplava2013 AS za
4 ON st_intersects(zz.geom, za.geom);
```

Dr.Max LÉKÁRNA, praha-8

3) Kolik adresních míst leží ve vzdálenosti do 500 m od výlezu ze stanice metra Depo Hostivař?

```
1 SELECT count(distinct a.kod)
2 FROM uzpd18_d.adresni_mista AS a
3 JOIN uzpd18_d.metro AS m
4 ON st_within(a.geom, m.geom, 500)
5 WHERE m.nazev = 'Depo Hostivař';
```

48

4) Kolik košů na tříděný odpad se nachází na území Prahy 1?

```
1 SELECT COUNT(o.ogc_fid)
2 FROM uzpd18_d.odpad AS o
3 JOIN (SELECT * FROM uzpd18_d.obvody WHERE nazev = 'Praha 1') AS p
4 ON st_intersects(p.geom, o.geom);
```

821

5) Jaké procento území Prahy zaujímá záplavové území z roku 2013?

```
1 SELECT ROUND(
2 (
3 SELECT sum(st_area(geom)) FROM uzpd18_d.zaplava2013
4 )::numeric / (
5 SELECT sum(st_area(geom)) FROM uzpd18_d.obvody
6 )::numeric, 2)*100 AS procento_zaplava;
```

5%

6) Jaká stanice metra na Praze 4 má nejvíce vstupů?

```
1 SELECT m.nazev FROM uzpd18_d.metro AS m
2 JOIN (SELECT * FROM uzpd18_d.obvody
3 WHERE nazev = 'Praha 4') AS p
4 ON st_intersects(p.geom, m.geom)
5 GROUP BY m.nazev
6 ORDER BY COUNT(m.ogc_fid) DESC
7 LIMIT 1;
```

Budějovická

7) Která zdravotnická zařízení leží do 10 m od stanic metra A? V které městské části se tato zařízení nacházejí?

```
1 SELECT z.name, z.district
2 FROM uzpd18_d.zdrav_zarizeni AS z
3 JOIN uzpd18_d.metro AS m
4 ON st_within(z.geom, m.geom, 10)
5 WHERE m.linka LIKE '%A%';
```

Dr.Max LÉKÁRNA, praha-1

BENU Lékárna OC Atrium Flora, praha-3

8) Kolik dětských hřišť se nachází ve vzdálenosti do 2 kilometrů od nejbližší nemocnice?

```
1 WITH
2   n AS (
3     SELECT * FROM uzpd18_d.zdrav_zarizeni AS z
4     WHERE type LIKE '%nemocnice%')
5 SELECT COUNT(DISTINCT(h.ogc_fid))
6 FROM uzpd18_d.detska_hriste AS h, n
7 WHERE n.geom && st_expand(h.geom, 2000);
```

61

9) Kolik adresních míst má lékárnu a dětské hřiště do vzdálenosti 500 m?

```
1 WITH
2   buff_h AS (
3     SELECT st_buffer(geom, 500) AS geom
4     FROM uzpd18_d.detska_hriste AS h),
5   buff_z AS (
6     SELECT st_buffer(geom, 500) AS geom
7     FROM uzpd18_d.zdrav_zarizeni AS z
8     WHERE type = 'Lékárna')
9 SELECT COUNT(DISTINCT(kod)), a.geom FROM uzpd18_d.adresni_mista AS a
10 INNER JOIN buff_h ON st_intersects(a.geom, buff_h.geom)
11 INNER JOIN buff_z ON st_intersects(a.geom, buff_z.geom);
```

25130

10) Který pražský správní obvod má nejlepší poměr počtu košů na tříděný odpad vzhledem ke své rozloze? Uveďte název obvodu, jeho rozlohu, počet košů a poměr těchto dvou hodnot.

```

1 WITH
2   oo AS (
3       SELECT ob.nazev, count(od.ogc_fid), ob.geom FROM obvody AS ob
4       JOIN uzpd18_d.odpad AS od
5       ON st_intersects(ob.geom, od.geom)
6       GROUP BY ob.nazev, ob.geom
7       ORDER BY COUNT(od.ogc_fid) DESC),
8   area AS (
9       SELECT obvody.nazev, st_area(obvody.geom), geom from obvody)
10 SELECT oo.nazev, ROUND(area.st_area), count, ROUND(area.st_area/count) AS
    ratio
11 FROM oo
12 JOIN area ON oo.nazev = area.nazev
13 GROUP BY oo.nazev, area.st_area, count, area.st_area/count
14 ORDER BY area.st_area/count DESC
15 LIMIT 1;

```

Praha 22, 33660132, 70, 480859

11) Na území kterého pražského správního obvodu se nachází největší množství dětských hřišť a kolik to je?!!!!!!!

```

1 SELECT o.nazev, COUNT(distinct dh.ogc_fid)
2 FROM uzpd18_d.obvody AS o
3 JOIN uzpd18_d.detska_hriste AS dh
4 ON st_intersects(dh.geom, o.geom)
5 HAVING COUNT(distinct dh.ogc_fid) = (
6     SELECT COUNT(distinct dh.ogc_fid) FROM uzpd18_d.obvody AS o
7     JOIN uzpd18_d.detska_hriste AS dh
8     ON st_intersects(dh.geom, o.geom)
9     GROUP BY o.nazev
10    ORDER BY COUNT(distinct dh.ogc_fid)
11    DESC LIMIT 1);

```

praha-3, 14

praha-4, 14

12) Jaké je id nejbližšího dětského hřiště pro adresní místo s kódem 22560840? V jaké leží vzdálenosti?

```

1 SELECT dh.id, ROUND(st_distance(a.geom, dh.geom)) AS distance
2 FROM uzpd18_d.detska_hriste AS dh, uzpd18_d.adresni_mista AS a
3 WHERE a.kod = '22560840' AND st_distance(a.geom, dh.geom) = (
4     SELECT st_distance(a.geom, dh.geom)
5     FROM detska_hriste AS dh, uzpd18_d.adresni_mista AS a
6     WHERE a.kod = '22560840'
7     ORDER BY st_distance(a.geom, dh.geom)
8     LIMIT 1);

```

120, 506 m

5 Závěr

6 Přílohy

- Příloha č. 1: Prezentace (prezentace.pdf)
- Příloha č. 2: SQL dávka (davka.sql)

7 Zdroje

1. *Otevřená data* [online] [cit. 28. 1. 2019].
Dostupné z: <http://www.geoportalpraha.cz/>
2. *Datové sady – Národní katalog otevřených dat (NKOD)* [online] [cit. 28. 1. 2019].
Dostupné z: <https://data.gov.cz/>
3. *Školení postGIS pro začátečníky* [online] [cit. 30. 1. 2019].
Dostupné z: <http://training.gismentors.eu/>
4. *Školení postGIS pro pokročilé* [online] [cit. 30. 1. 2019].
Dostupné z: <http://training.gismentors.eu/>
5. *155UZPD / Semestrální projekt* [online] [cit. 30. 1. 2019].
Dostupné z: <http://geo.fsv.cvut.cz/>
6. *LaTeX/Source Code Listing* [online] [cit. 28. 1. 2019].
Dostupné z: <https://en.wikibooks.org/>